

Nr 310.

Av herrar **Andersson** i Dunker och **Johansson** i Bro, *om anslag till främjande av avsättningen av svensk frukt.*

I årets statsverksproposition har under nionde huvudtiteln i likhet med vad som varit fallet de två närmast föregående åren begärts ett anslag av 7,000 kronor till »Befrämjande av avsättningen av svensk frukt».

Då anslaget år 1929 första gången begärdes och av riksdagen beviljades, hade departementschefen i yttrande till statsrådsprotokollet gjort ett uttalande av bland annat följande innehåll: »Av skäl som i ärendet anförts synes även mig angeläget, att åtgärder från statsmakternas sida vidtagas till stöd för den svenska fruktodlingen i dess konkurrens med de utländska produkterna. Såsom ett led häri föreslås i framställningen upptagande i riksstaten av ett särskilt anslag till organisation av försäljningen av svensk frukt samt propagandaverksamhet för användning av den inhemska varan. — De ifrågasatta åtgärderna, vilka torde få sin största användning under de goda fruktåren, synas kunna bli av betydande värde för främjandet av avsättningen av den svenska frukten. Jag tillstyrker för den skull, att för ändamålet ett anslag upptages å det föreslagna beloppet, 7,000 kronor».

I motionerna I: 174 och II: 297 vid samma riksdag yrkades anslaget höjande till 20,000 kronor, då den av Kungl. Maj:t begärda summan ansågs otillräcklig för skapande av en effektiv organisation för avsättning av de svenska fruktodlarnas produkter.

Jordbruksutskottet anförde vid behandlingen av de gjorda framställningarna följande:

»En viktig förutsättning för ett ekonomiskt tillgodogörande av den inhemska fruktodlingen synes utskottet vara ett rationellt ordnande av avsättnings- och försäljningsförhållandena beträffande den svenska frukten. Med hänsyn till de betydande värden denna representerar torde det ock finnas visst fog för att på sätt föreslagits från det allmännas sida något bidrag lämnas för vidtagande av åtgärder i angivet syfte. Med avseende å bidragets storlek hava varken den ursprunglige förslagsställaren eller vederbörande fackmyndighet ifrågasatt högre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna, 7,000 kronor. Motionärerna räkna emellertid med ett erforderligt anslag för ändamålet av icke mindre än 20,000 kronor. För egen del anser utskottet skäl icke föreligga att redan nu, innan den avsedda verk-

samheten kommit i gång, räkna med högre belopp än Kungl. Maj:ts förslagit. Skulle erfarenheten ådagalägga anslagets otillräcklighet, står alltid möjligheten öppen att upptaga frågan till förnyat övervägande. Utskottet, som sålunda kan icke biträda motionerna, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet vill emellertid framhålla vikten av att till främjande av den angelägenhet, varom här är fråga, inom hushållningssällskapen anställda trädgårdskonsulenter och länsträdgårdsmästare i vidare mån än som för närvarande torde vara fallet inrikta sin verksamhet på att åvägabringa en planmässig organisation för avsättning och försäljning av den svenska frukten».

Av dessa uttalanden synes tämligen klart framgå, att avsikten med detta anslag för början varit icke endast propaganda utan även ett rationellt ordnande av avsättnings- och försäljningsförhållandena beträffande den svenska frukten.

Hur ha nu de hittills anslagna beloppen använts? De ha i sin helhet ställts till Sveriges pomologiska förenings förfogande, och återfinnes denna föreningsredogörelse i departementschefens framställning om förnyat anslag. Av denna redogörelse framgår att föreningen till synes energiskt propagerat för ökad användning av den svenska frukten och sålunda fyllt den ena av de med anslaget avsedda uppgifterna. Vad beträffar den andra delen, organiserandet av handeln, säges i redogörelsen: »Föreningen hade vidare inriktat sin verksamhet på att främja bildandet av lokala fruktförsäljningsorganisationer efter kooperativa principer, —» På vad sätt detta skett, om det skett endast genom propaganda eller genom ekonomiskt stöd vid eventuellt bildade fruktförsäljningsföreningars startande framgår icke av redogörelsen. Det är däremot motionärerna bekant, att hushållningssällskap, som önskat inom sitt område skapa en organisation för handeln med den svenska frukten och för detta ändamål gjort upprepade framställningar om bidrag, av de beviljade 7,000 kronorna icke erhållit något som helst sådant.

Orsaken härtill torde bero på anslagets otillräcklighet. Skall en effektiv propaganda bedrivas över hela landet, lär det ej bli mycket över till skapandet av en försäljningsorganisation. Motionärerna i frågan vid 1929 års riksdag ha synbarligen fått sina farhågor besannade. — Hade vi haft vår frukthandel organiserad skulle förra årets rika och vackra fruktskörd tillfört fruktodlarna högst betydande summor utöver vad som blev fallet. Våldiga mängder även god frukt ha fått slumpas bort till priser på 5, 10, 15 öre pr kg. Stora massor ha gått till djurföda eller helt enkelt fått ligga och ruttna bort. Hade handeln varit på förhand organiserad, hade sådan värdeförstöring icke behövt förekomma. Och härvidlag som alltid är det de små odlarna, som ha svårast att finna avsättning för sin vara till skäligt pris. Där stora och enhetliga partier finnas, där går det alltid lättare att finna köpare, och där har man vanligen frågan ordnad på förhand genom gamla förbindelser och kunder.

På grund av vunna erfarenheter vilja vi nu upprepa den framställning, som gjordes till 1929 års riksdag, om höjning av här ifrågavarande anslag från 7,000 till 20,000 kronor, och att ökningen i anslaget i första hand måtte användas till organiserandet av handeln med svensk frukt. Vi förut-sätta även att, om detta förslag skulle vinna riksdagens bifall, det skall be-redas möjlighet för hushållningssällskap och större lokala sammauslutningar av fruktodlare att för frukthandeln organiserande inom respektive områden erhålla del av anslaget. Hos hushållningssällskapen anställda länsträdgårds-mästare och trädgårdskonsulenter ha redan i många fall kraftigt arbetat för bättre förhållanden beträffande frukthandeln, men deras möjligheter att uträtta något av bestående värde äro ytterst begränsade, då hushållnings-sällskapen sakna medel för denna organisationsverksamhets igångsättande och understödjande.

I anslutning till det anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte till befrämjande av avsättningen av svensk frukt anvisa för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1931.

Harald Andersson,
Dunker.

A. J. Johansson,
Bro.
